

Подарунок на святого Миколая

Оксана Сайко

Коли нам восени довелося переїжджати з передмістя на нову квартиру в місто, я зовсім не був у захваті від цього. І схоже, мама мене розуміла. Вона важко зітхала й скрушно хитала головою:

- А як Денис? У нього ж тут друзі, тут усе йому знайоме... Як він звикатиме на новому місці? Напевно, це буде непросто...

Тато її заспокоював:

- Ти надто всім переймаєшся, люба. Не хвилюйся, не сприймай його, мов малу дитину. Наш хлопець вже достатньо дорослий. Врешті-решт, він чоловік і капітан футбольної команди...

- Звісно, - бадьоро додав я, - що я, якесь дівчисько, чи що?

Мої слова виявилися для мами переконливим аргументом. Хоча, зізнаюся щиро, мені шкода було покидати своїх друзів, з якими я приятелював у дворі, однокласників і членів футбольної команди. Але чоловікові не слід зізнаватися у своїх слабкостях. Тому я змовчав, нічого не сказавши навіть татові.

А невдовзі я зрозумів, що вмію легко звикати до перемін. Наша нова квартира розташувалася у великому шестиповерховому будинку. І двір був просторий, зі спортивним майданчиком. Отож, було чимало місця, щоб розігнатися з м'ячем. У квартирі навпроти мешкав хлопець, що виявився моїм однокласником. Його звали Сашко, й ми з ним потоваришували. Він познайомив мене зі своєю молодшою сестрою Зоряною і з хлопцями з двору. Минуло не так багато часу, і ми вже грали у футбол. Та й Зоряна виявилася класною дівчиною, майже як хлопець. Вона не була дурепою, як інші дівчата, вболівала за київське "Динамо", знала усіх відомих футболістів й не гірше від нас гасала на роliках.

Віднедавна я став помічати у дворі одного хлопця, що завжди тримався осторонь. Він не підходив до інших хлопців, лише здаля спостерігав. Він часто сидів на гумових колесах на спортивному майданчику чи на драбині й, не соромлячись дорослих, курих цигарки.

- А хто це? - спитав я якось в Сашка, коли ми втрьох - Сашко, Зоряна і я - повертались зі школи й помітили його у дворі.

- Це Славко, - відповіла замість Сашка Зоряна.

- Може, і його взяти до нашої футбольної команди? - подав я ідею. - Якщо він вміє грати у футбол, звісно... Як ти гадаєш?

- У нашу футбольну команду? Його? - Сашко зареготав.

- Не розумію, що тут смішного? По-моєму, цілком нормальний хлопець. Тільки... постійно сам та сам... Напевно, він теж недавно сюди переїхав? - припустив я.

- Що ти! Навіть не думай із ним розмовляти! - вигукнув Сашко. - Його батьки алкоголіки, а він крадій! Він вкрав у Дмитра новенького велосипеда та ще й пофарбував

кермо у жовтий колір – щоб замаскувати. Але ми його відразу вичислили! А в Василя він вкрав блейзера! Потім виправдовувався, начебто знайшов його на лавці... Справжній нікчема він і дрантюх! З ним ніхто не товаришує! Всі його зневажають!

- Що ж, зрозуміло, – важко зітхнув я.

- А мені його буває шкода, – заговорила Зоряна, – він справді зовсім самотній. Усі в дворі женуть його від себе й зневажають. А він не винен, що його батьки такі... А те, що він вкрав... так це було давно, він ще був малим і йому, напевно, дуже хотілося мати такого ж гарного велосипеда, як в Дмитра... Батьки його ніколи б не купили такого велосипеда!

- Ох, ці дівчата! Усе вони вміють виправдати! Але злодійство ніколи не має виправдання, – суворо заперечив Сашко.

Якось ми зібралися у дворі зіграти черговий матч з командою іншого двору. Гра була дуже напружена, і цього дня нам не щастило. Було холодно, по обіді притрусив перший сніг, і наше футбольне поле перетворилося на суцільне місиво з болота. Сашко стояв на воротах і пропустив уже другий м'яч.

- Ну куди ти дивишся! – гукнув я йому сердито.

Сашко стояв, немов заляк. Я ще ніколи не бачив його таким переляканим та блідим. Погляд його був звернутий кудись далеко. Щоб отямити його, я хотів було вже гукнути йому щось глузливе, та Дмитро враз смикнув мене за руку.

- Поглянь, – прошепотів він, кивнувши в бік нашого будинку.

Обернувшись, я заціпенів. На карнизі п'ятого поверху стояла Зоряна, тримаючись стіни. На руці у неї м'явчало кошеня. Не змовляючись, ми всі покинули гру й побігли до будинку.

- Що робити? Що робити? – панічно повторював Сашко. Голос його став хрипкий. – Вона може впасти! Чуєте? Вона може впасти!

- Головне – не панікуй! Не кричи! – намагався його заспокоїти Дмитро. – Ти можеш її налякати!

- Може, покликати батьків? – подав хтось ідею. – Або, принаймні, когось із дорослих? Тільки вони зможуть зарадити... Ми нічого не вдіємо!

- А може, пожежників і "швидку"?

- А що, як вона не протримається? "Швидка" завжди так довго їде!..

Дмитро набирав номер з мобільника й лаявся, що мало на рахунок. Хтось метнувся у під'їзд, пообіцявши покликати допомогу... Я відчував такий страх й таку безпорадність, яких, здавалося, не відчував ще ніколи. Тіло моє немов скам'яніло, я не міг ані поворухнутися, ані промовити слова, лише заворожено стежив за Зоряною.

- Не дивися вниз, тільки не дивися вниз, – шепотів я, немов закликаючи.

- Погляньте! – раптом вигукнув Дмитро.

Сашко закрив обличчя руками. Ми усі завмерли, затамувавши подих. Назустріч Зоряні карнизом швидко пересувався Славко. Він здавався таким вправним, упевненим та гнучким, немов тільки те й робив, що лазив по карнизах. Схопивши Зоряну за руку, він обережно долав метр за метром до свого вікна. Коли нарешті Зоряна опинилася на

підвіконні, ми зітхнули з полегшенням. Сашко все ще закривав обличчя руками. Він плакав.

Ця пригода мене вразила. Увечері, вже лежачи в ліжку, я пригадував, як, заціпенівши, Зоряна стояла на карнизі з ккошенням на руках, а назустріч їй рухався Славко... Я думав про те, чи зміг би теж так вчинити? І зізнався собі, що ні, не зміг би. То значить, я – боягуз? І що з того, що я вважаю себе справжнім чоловіком, ще й капітаном футбольної команди! Адже я злякався, по-справжньому злякався, а найгірше – не знав, що робити. Подібно почувалися усі, навіть Сашко. А Славко, якого всі вважали нікчемою, крадієм і дрантюхом, не розгубився – він виявився здатним на подвиг.

– Знаєш, я зовсім не є справжнім чоловіком, – тяжко зітхнувши, сказав я вранці татові і розповів йому про все, що трапилося, попросивши його, звісно, не розповідати про це мамі.

– Це добре, що ти вмієш визнавати свої слабкості, – відказав тато. – Для цього теж потрібна сила духу. Але добре й те, що ти зрозумів дуже важливу річ: іноді ми можемо помилятися в людях, сприймаючи їх не такими, якими вони є насправді. Буває, що найкращими, надійними друзями виявляються ті, кого ми не помічали чи на кого дивилися звисока. На жаль, найчастіше це стає зрозуміло лише в складних, навіть небезпечних ситуаціях.

Наступного дня, побачивши Славка, що сидів на гумовому колесі, ми усією ватагою підійшли до нього. Сашко простягнув йому руку.

– Ти справжній пацан, – з повагою промовив він, – не знаю, чи я б так зміг... Напевно, ні, я висоти боюся... А ти герой! Ти врятував мою сестру!

– Який я герой? Я, взагалі, теж висоти боюся, – трохи знічено озвався Славко.

– А хочеш грати у нашої футбольній команді? – запитав я.

Він стеноу плечима:

– Не знаю...

Але членом нашої футбольної команди Славко так і не став. Він і далі чомусь нас уникав. Коли ми підходили до нього, він ніяковів і, щось вигадавши, швидко тікав. Можливо, не мав до нас довіри? А, може, просто не наважувався потоваришувати з нами, бо зник, що з ним ніхто не дружить? Невдовзі, напередодні дня святого Миколая, Зоряна запропонувала зробити Славкові подарунок.

– Батьки йому напевно нічого не подарують! І він залишиться без подарунка. Хіба ж це справедливо?

Тож ми приготували Славкові подарунки: Зоряна – цукерки й помаранчі, Сашко – кораблик з фанери, якого він сам змайстрував, а я віддав свій складаний ніжик...

– Ні, я не візьму! – запротестував Славко, коли ми, викликавши його на майданчик, привітали його з днем святого Миколая і простягнули йому торбинку з подарунками. – Не треба! Я ж зовсім нічого не маю, щоб подарувати вам! Так нечесно!

Я пригадав слова тата про те, як знаходяться надійні, справжні друзі, й промовив:

– Ти зможеш подарувати нам щось значно більше!

- Що? - збентежено запитав Славко.

- Свою дружбу, - сказав я. - То як, ти згоден?

Все ще збентежений, Славко просто кивнув головою на знак згоди. Всміхнувшись, я подав йому свою руку і так по черзі вчинив кожен з нас.